

Gezamenlijke memorandum 2024 – prioriteiten

De 3 Raden voor Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen willen de aandacht van de federale en regionale executieven vestigen op enkele van hun prioriteiten voor de volgende legislatuur. België moet zich ook inzetten om deze prioriteiten en de bevordering van gelijke kansen op Europees en internationaal niveau te verdedigen.

Naast transversale maatregelen stellen ze eisen per specifiek thema voor.

1) Transversale maatregelen

Om Gender mainstreaming doeltreffend te maken, blijven de 3 Raden erop aandringen:

- dat de minister/staatssecretaris verantwoordelijk is voor de kwaliteit en de anticipatie van de gender/gelijkekansentesten die geïntegreerd zijn in de impactanalyse, zoals die op federaal niveau wordt opgesteld ; alleen dan zal dit instrument discriminatie kunnen voorkomen;
- dat seksegebonden overheidsgegevens, met inbegrip van juridische documenten met betrekking tot gendergelijkheid, ter beschikking worden gesteld van iedereen in het kader van hun opdrachten;
- dat de opstellers van de regelgeving regelmatig worden bijgeschoold over alle vormen van discriminatie.

Er moet worden gezorgd voor een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op alle besluitvormings-, raadgevende en politieke niveaus om pariteit te bereiken.

Regeringen moeten alle vormen van seksisme en intimidatie blijven bestrijden, met een intersectionele aanpak, op alle openbare en professionele plaatsen.

2) Werkgelegenheid

Op dit moment is de arbeidsparticipatie van vrouwen 67 % en stijgende, terwijl die van mannen 75 % is. Europa beveelt een arbeidsparticipatie van 80 % aan. Werkgelegenheid is minder een kwestie van percentage dan van kwaliteit van het werk! Net als mannen hebben werkende vrouwen behoefte aan stabiele banen met een loon dat hen echte economische onafhankelijkheid garandeert. De meest kwetsbare en minst gekwalificeerde mensen uit onzeker werk halen betekent:

- de beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen verder verkleinen en de transparantie van de beloningsstructuren verbeteren;
- intensiever investeren in infrastructuur voor kinderopvang, buitenschoolse opvang, zorg en thuishulp voor zieke, ouderen of personen met een handicap, en voor kinderen om de financiële en de ruimtelijke toegankelijkheid te verbeteren, en ook het aantal en beschikbare plaatsen;
- onvrijwillig deeltijdwerk ontmoedigen door maatregelen zoals:
 - overuren uitbetalen als supplementaire uren;
 - het organiseren van werktijden en de variabiliteit ervan door werkgevers, op een manier die beter aansluit bij gezinstaken en het sociale leven;

- ervoor zorgen dat prioriteit wordt gegeven aan het verkrijgen van voltijds werk en dat de rechten volledig evenredig zijn;
- informeren over de gevolgen van deeltijdwerk voor socialezekerheidsuitkeringen;
- zware jobs en taken sociaal en financieel erkennen en opwaarderen, vooral in de zorg;
- de voorwaarde dat men in aanmerking moet komen voor volledige werkloosheid om recht te hebben op de status van deeltijdwerker met behoud van rechten afschaffen;
- de inclusie van werkneemsters met een handicap bevorderen door redelijke aanpassingen bij ondernemingen aan te moedigen;
- investeren in begeleiding van werkzoekende vrouwen ;
- werken aan een beter kader voor telewerk en de bescherming van telewerkers (zie conventie nr. 85);
- Verloven toegankelijker en begrijpelijker maken en geboorteverlof te verlengen en verplicht te stellen onder dezelfde voorwaarden als zwangerschapsverlof;
- een evenwichtigere toegang tot kapitaal garanderen om vrouwen in staat te stellen te een onderneming op te starten en de zichtbaarheid van vrouwennetwerken vergroten.

3) Opleiding

- Jongeren aanmoedigen om loopbanen te kiezen die essentieel zijn voor de samenleving en voor de toekomst, zoals de zorg, STEM en de digitale wereld.
- Investeren in permanente vorming en in de hervatting van studies voor alle opleidingen die tot kwalificaties leiden.
- Investeren in de erkenning van buitenlandse diploma's, of door hun specifieke professionele vaardigheden te valideren, of door een toegangspoort te creëren tot gepersonaliseerde opleidingen.

4) Sociale zekerheid

- Behoud van de essentiële financiering voor sociale zekerheid.
- De individualisering van sociale rechten in vervangingsinkomens (in de eerste plaats werkloosheid, ziekte en pensioenen) op de politieke agenda zetten, rekening houdend met de adviezen van de Federale Raad. Afgeleide rechten (samenwonenden met en zonder personen ten laste in werkloosheids- en ziekteverzekering, gezins- en overlevingspensioen) moeten geleidelijk vervangen worden door eigen rechten die verworven worden op basis van persoonlijke bijdragen. Het stapsgewijs invoeren van afgeleide rechten met forfaitaire bedragen of een plafond zou een sterk signaal zijn.
- Pensioen:
 - Het vervangingspercentage verhogen tot 75 % voor alle gepensioneerden, ongeacht hun burgerlijke staat;
 - Rekening houden met de zware beroepen en functies, ook in banen waarin vooral vrouwen werken, om iedereen in staat te stellen een zo volledig mogelijke loopbaan te hebben die recht geeft op een rechtvaardig pensioen;
 - Een diepgaand en objectief onderzoek uitvoeren naar het splitsen van pensioenen om de voor- en nadelen te meten in termen van de beroeps- en gezinskeuzes van de partners.

5) Gezondheid

- De financiering voor lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg verbeteren om toegang voor iedereen te garanderen.
- Rekening houden met ziekten die vrouwen anders treffen inclusief de preventie ervan. Vooral de lijst met erkende beroepsziekten moet regelmatig worden herzien.
- Alle gezondheidsplannen aanvullen met een genderanalyse van de lichamelijke en geestelijke aandoeningen van vrouwen.
- Campagnes voeren over het nut van vrouwelijke en mannelijke anticonceptie. Een volledige terugbetaling van de gekozen oplossingen realiseren met een focus op minder dure en veiligere generieke methoden. Daarnaast moet het EVRAS-proces (Education à la Vie Relationnelle, Affective et Sexuelle) worden voortgezet.

6) Personenbelasting

De individualisering van de personenbelasting gebeurt via de geleidelijke afschaffing van het huwelijksquotiënt. Daarnaast kan een verhoging van de aftrekbaarheid van kinderopvangkosten de impact op gezinnen met kinderen compenseren.

7) Geweld

- EVA (Emergency Victim Assistance), opvangcellen specifiek voor huiselijk en seksueel geweld, naar alle Belgische politiebureaus uitrollen.
- Een structureel budgettair enveloppesysteem met indexatie invoeren om beter aan alle internationale verplichtingen te voldoen.
- Een coherent interfederaal beleid ter bestrijding van geweld ten uitvoer leggen om de verschillende diensten ter voorkoming van geweld, ondersteuning van slachtoffers en aanpak van daders te versterken volgens een consistente en begrijpelijke aanpak voor zowel gebruikers als professionals.
- De politie en sociale inspectiediensten meer middelen geven om alle vormen van geweld tegen vrouwen te bestrijden.
- Steun verlenen aan netwerkcentra, waaronder politiezones en psychosociale hulpverleners die gespecialiseerd zijn in het helpen van minderjarige slachtoffers van seksueel geweld en geweld tussen partners.
- Het aanbod van huisvesting vergroten en versnellen voor vrouwelijke slachtoffers en hun kinderen en voor alle personen, zonder voorwaarden.
- De maatregelen versterken om kinderen te beschermen die het slachtoffer zijn van seksueel geweld en geweld tussen partners, door bemiddeling te verbieden (Verdrag van Istanbul) en de regels voor gelijkmatig verdeeld verblijf en gezamenlijk ouderlijk gezag te herzien, waarbij de rechtbanken en maatschappelijk werkers betrokken zijn.
- De behandeling van geweldplegers verbeteren, zowel wat betreft hun verantwoordelijkheid als wat betreft huisvesting.

8) Mobiliteit en omgeving

- Investeren in openbaar vervoer en dat aanpassen aan de behoeften van vrouwen en hun kinderen, zowel in de stad als op het platteland (atypische dienstregelingen, haltes op aanvraag, enz.).
- De veiligheid en de transportnetwerken versterken.
- De doeltreffendheid van de multimodaliteit verbeteren (eengemaakt vervoersbiljet, aansluitingen, enz.).
- Een gendergerelateerde en inclusieve benadering van beleid voor de milieutransitie.

9) Huisvesting

- Sociale en innovatieve huisvesting ontwikkelen en bouwen, omgeven door lokale gemeenschappelijke infrastructuur (speeltuinen, apotheken, winkels, enz.) en met voldoende openbaarvervoersdiensten.
- Housing First-projecten, dagcentra voor vrouwen en opvangcentra voor daders van partnergeweld ontwikkelen.

10) Kwetsbare groepen

- Plannen voor armoedebestrijding op alle overheidsniveaus hernieuwen.
- Meer aandacht besteden aan eenoudergezinnen. 85 % van hen zijn alleenstaande vrouwen met kinderen en 83 % heeft grote financiële problemen. Op een aantal vlakken actie ondernemen: automatische voorschotten van DAVO, dat een universeel fonds moet worden, toegang tot sociale huisvesting en middelen als prioriteit, aangepaste verlostelsels en betere toegang tot kinderopvang.
- Het aantal en de situatie van dakloze vrouwen, met of zonder kinderen, monitoren.
- Tijdelijke huisvesting bieden aan vrouwen die slachtoffer zijn van partnergeweld en/of dakloos zijn en hun kinderen, voor een periode die lang genoeg is om hun veiligheid te garanderen.
- Structurele subsidies voor nachtopvang en dagcentra voor vrouwen en hun kinderen verhogen.
- Behoud de keuze om administratieve handelingen fysiek aan een loket of elektronisch af te ronden.

De 3 raden nodigen u uit om hun volledige gezamenlijke memorandum te lezen, dat u hier kunt openen via de volgende linken:

Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen (RGK)

<https://raadvandegelijkekansen.be/> (Contact : D. De Vos - domie.devos@outlook.com)

Conseil Wallon de l'Égalité entre Hommes et Femmes (CWEHF)

<https://www.cesewallonie.be/instances/conseil-wallon-de-legalite-entre-hommes-et-femmes-cwehf>

Brusselse Raad voor de Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen (RGVM)

<http://www.adviesraad-gelijke-kansen.irisnet.be/>